

[Udenrigsministeren.]

hidtil har diskuteret; men det ville efter min opfattelse være kandestøberi at prøve på at give sig i lag med sådanne vurderinger.

Det, jeg har sagt, er, at vi over for sådanne andre muligheder, der måtte vise sig, må have et åbent sind og være parat til at deltage i sådanne forhandlinger stadig med det sigte for øje, som hedder skabelsen af et stort europæisk marked, der omfatter begge vore hovedkunder, England og Tyskland. Meget mere tror jeg heller ikke man kan sige på nuværende tidspunkt, og jeg vil altså gerne bekræfte eller gentage — hvad det ærede medlem nu ønsker det betegnet som — at som situationen er i dag, er det vor opfattelse, at Danmark ikke skal gå alene ind i fællesmarkedet. Det er imidlertid klart, at naturligvis kan intet menneske sige, at en sådan holdning, som er bestemt ud fra de forudsætninger, vi kender, kan fastholdes for tid og evighed, hvis forudsætningerne fundamentalt ændrer sig. Det er det forbehold, man naturligvis altid må tage, når man skal fastlægge en politik, og det er især et forbehold, man må tage, når man skal fastlægge en udenrigspolitik, hvor begivenheder ude i verden, som vi ikke har nogen som helst eller kun en meget begrænset indflydelse på, totalt kan ændre grundlaget for vore interesser og for vore vurderinger.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard var inde på det samme spørgsmål og mente, at en dansk indtræden i fællesmarkedet foruden at være betinget af det engelske medlemskab af fællesmarkedet desuden måtte være betinget af, at det fællesmarked, vi sammen med England indtrådte i, var åbent for tilslutning fra andre nordiske lande. Jeg anser det for en selvfølge, at det vil være sådan, men det ville vel nok være forkert, hvis man på forhånd udstedte den erklæring, at forudsætningen for, at Danmark kunne komme med, var, at det neutrale Sverige kom med. Der kunne jo tænkes situationer, hvor man fandt andre løsninger for Sveriges tilknytning til fællesmarkedet, og jeg vil minde om, at i de forhandlinger, vi hidtil har haft med fællesmarkedet, har det været en anden løsning end for Danmarks, Norges og Finlands vedkommende, man sigtede på fra svensk side. Medens vi ønskede medlemskab af fællesmarkedet, ønskede Sverige ikke med-

lemskab af, men kun associering med fællesmarkedet. Jeg anser det dog altså for en selvfølge, at den markedsdannelse, vi går ind i, vil være åben også for de andre nordiske lande, og jeg er overbevist om, at det også er regeringens opfattelse. Det er meget væsentligt for os, at vi kan bevare og udbygge det nordiske samarbejde, også i den videre markedspolitik.

Endelig gjorde de ærede medlemmer hr. Baunsgaard og hr. Aksel Larsen ligesom det ærede medlem hr. Frode Jakobsen nogle bemærkninger om atompolitik og vor stilling til M.L.F. Lad mig først sige, at jeg kan gentage, hvad den højtærede statsminister sagde. De udtalelser, som blev citeret her fra et interview, er den holdning, regeringen indtager over for dette spørgsmål. Det er den holdning, vi har haft hele tiden, og uanset det ærede medlem hr. Aksel Larsen ikke i alle de tilfælde, hvor der er fremsat udtalelser om vor stilling til atomproblemerne, har fundet de forskellige forbehold gentaget i alle disse udtalelser, ligger der ikke deri nogen ændring af vor politik. Det er også kommet klart til udtryk bl. a. under valgkampen, hvor jeg havde lejlighed til at sige det ganske klart og tydeligt, og i andre socialdemokratiske talsmænds ytringer. Der er altså ikke tale om nogen ændret udenrigspolitik på dette område. Den holdning, vi indtog i maj 1957, er fortsat den danske regerings holdning. Her igen naturligvis må man forstå det på den måde, at vort nej til atomvåben er et klart og tydeligt ønske om at sige nej og at fastholde et nej. Ingen kan dog på forhånd sige, hvorledes en udvikling vil kunne forme sig om 5, 10, 15, 20 eller 30 år. Derfor kan man ikke løsrive en politisk beslutning fra den faktiske situation, denne politiske beslutning er begrundet i. Det er det forbehold, gentager jeg, som man må tage, og som naturligvis også må tages over for stillingen til atombevæbning. En ændret politisk situation f. eks. derved, at der blev sluttet en europæisk sikkerhedsaftale under opretholdelse af balancen mellem øst og vest og med fornødne garantier for, at de europæiske lande kunne få lov til at leve i fred og frihed, en sådan europæisk sikkerhedspagt ville være et andet grundlag, hvorpå man, idet man går ind i en sådan sikkerhedspagt, kunne af-